

[Chr. Rasmussen.]

nye lån, så får den sidste ikke de samme penge at arbejde med som den, der køber den højt prioriterede ejendom; der bliver under alle omstændigheder en forskel. Om der kan findes en udligning på det forhold, tør jeg ikke udtale mig om. Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind på spørgsmålet, men jeg mener, man må se det på den måde, at hvis vi går så højt som til 90 pct. af handelsværdien, så må man regne med, at de penge svømmer ude i usikkerhed. Det kan den danske stat, det danske samfund, vel også nok tåle, hvis det kun drejer sig om 14 mill. kr. om året, selv om vi går så langt ud.

Må jeg slutte med at sige til hr. Antonen, at når han gætter på, at en ejendom med en omsætning på 75.000 kr. om året skulle give en passende eksistens, så siger jeg, at den beregning svæver i den blå luft, for en omsætning på 75.000 kr. i en landbrugsejendom giver sandt for dyden ingen eksistensmuligheder med de forhold, vi lever under i øjeblikket.

Peter Larsen: Jeg har blot en enkelt bemærkning til landbrugsministeren, som jo erkendte rigtigheden i min påstand om, at der af de samlede udgifter ved nyetablering her kun er tale om en lille del, og sagde, at man ikke måtte vurdere dette forslag alene. Jeg tror nok, jeg anførte, at vi vurderer dette forslag i sammenhæng med de øvrige forslag. Men forholdet er jo det, at det her drejer sig om et specielt område, hvor vi fra venstres side mener der er behov for større støtte, for det er jo ikke alene et spørgsmål om at skaffe den fornødne kapital til selve købet, det er jo også et spørgsmål om at råde over tilstrækkelig kapital til at drive og indrette bruget rationelt. Og dér er forholdet jo det, at hvis forslaget følges, så kan man få lån til disse ting, forudsat man har det beregnet, forinden man indsender ansøgning om at få del i disse lån; men hvis man ret hurtigt efter etableringen kommer i en situation, hvor man får behov for mere, kan et sådant lån altså ikke anvendes. Derfor var det, jeg pegede på, at vi også i denne forbindelse må have andre overvejelser om, på hvilken måde man kan løse problemet.

Jeg har i landbokommissionen ved ad-

skillige lejligheder rejst spørgsmålet om en garantiordning. Når vi nu forhåbentlig får jordrenteordningen afviklet, vil der jo årligt tilflyde jordfonden betydelig større midler, hvoraf en del kunne bruges som garanti for optagelse af lån i private pengeinstitutter, således at vi kunne koble yderligere en foranstaltning på, der kunne virke fremmende i henseende til at mildne kårene for de unge landmænd.

Må jeg sige til hr. Svend Haugaard, der stillede spørgsmålet til folketingets partier, herunder også mit, vedrørende bylandmænds køb af ejendom og deres skattebegunstigelser, at vi jo to gange i tinget de sidste år har behandlet disse spørgsmål, både her i salen og i udvalget, og ved begge lejligheder er det blevet erkendt, at der er problemer, som må løses. Også vi erkender, at der er problemer, men man har hver gang henvist sagen til yderligere behandling i landbokommissionen. Og mon man ikke — med de mange aspekter, der ligger i hele dette problemkompleks — gør klogt i at afvente et udspil eller i hvert fald en analyse af problemstillingen, inden man på forhånd lægger sig fast på, hvad man vil i denne sag.

Sluttelig et par ord til hr. Thomas Christensen, som jeg synes havde en lidt ejendommeligt formulering, når han gav udtryk for, at storkapitalens opkøb af ejendomme bevirkede, at man fik flere og flere forpagtere, og at det var en meget uheldig udvikling, og så senere kom med en bemærkning om, at det ville være klogt at lade staten købe det hele og senere forpagte det ud. Så fremmer man i hvert fald forpagtningsproblemet i et omfang, som man ad andre veje søger at bekæmpe. Det var to modstående synspunkter, som jeg ikke tillægger så stor betydning, men det skabte i hvert fald klarhed, den fornødne klarhed over SF's hensigter i landbrugspolitikken.

Niels Ravn: Hr. Thomas Christensen fremsatte en udtalelse om, at han, og jeg formoder hans parti, går ind for, at landbrugsjorden her i Danmark efterhånden skal overtages af staten og danske bønder gøres til statsfæstere. Det må vi tage til efterretning; men jeg synes ikke, det skal gå upåtalte hen igennem folketinget. Jeg mener at kunne konstatere, at hr. Thomas Chri-